

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 18C/157/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114222904
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Podbehlá
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2018:4114222904.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Marianou Podbehlou v spore žalobkýň: X.Darina R., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, XXX XX B., 2. Z. X., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, XXX XX B., žalobkyne v 1. a 2. rade zastúpené Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., Farská 25, 949 01 Nitra, 3. H. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, XXX XX B., 4. H. X., nar. XX.X.XXXX, bytom W. XX, XXX XX B., 5. B. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, 949 01 Nitra, žalobkyne v 3. až 5. rade zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, Štefánikova tr. 88, Nitra, proti žalovanej: U. K., nar. XX.X.XXXX, bytom P. XXX, zast. advokátom JUDr. Kamil Beresecký, Advokátska kancelária so sídlom Farská 33, Nitra, o neplatnosti závetu, o určenie, že dôvody vydedenia žalobkýň v 2.,3.,4, a 5. rade nie sú dané, o určenie, že žalovaná U. K., nar. XX.X.XXXX, bytom P. č. XXX nie je dedičkou po poručiťovi Ing. Y. R. takto

rozhodol:

Súd určuje, že závet zo dňa 3.1.2014 poručiťa Ing. Y. R., nar. 12.6.1955, zomrelom dňa 10.1.2014, trvale bytom P., L. 205, je neplatný.

Súd určuje, že dôvody vydedenia žalobkýň v 2.,3.,4., a 5. rade neb. Ing. Y. R., nar. 12.6.1955, zomrelom dňa 10.1.2014, bytom P., L. XXX uvedené v listine o vydedení, spísanej dňa 3.1.2014 nie sú dané.

Súd určuje, že žalovaná U. K., nar. 31.5.1990, bytom P. č. XXX nie je dedičkou po poručiťovi N.. Y. R., nar. 12.6.1955, zomrelom dňa 10.1.2014, trvale bytom P., L. XXX.

Žalobkyne v 1. a 2. rade majú právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Žalobkyniam v 3.,4.,5. rade súd náhradu trov konania nepriznáva.

Znalec MUDr. L. U., súdny znalec z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria má nárok na znalečné proti žalovanej v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1.Žalobcovia sa prostredníctvom právneho zástupcu písomne podanou žalobu zo dňa 29.07.2014 domáhali určenia neplatnosti závetu. Žalobu odôvodnili tým, že poručiťel Ing. Y. R., nar. 12.6.1955, zomr. 10.1.2014, bytom P. spísal dňa 3.1.2014 dokument - závet a listinu o vydedení, na základe ktorej zanechal všetko svoj hnutel'ny a nehnuteľný majetok žalovanej a vydedil svoju jedínú dcéru žalobkyňu v 2.rade. Dedičské konanie sa vedie na Okresnom súde v Nitre u súdnej komisárky Y.. R. G. pod č. 23D/75/2014, Dnot 35/2014. Uznesením Okresného súdu B. boli vyzvané dedičky žalobkyne v I. a v 2. rade na podanie žaloby na Okresný súd B. o neplatnosť závetu a vydedenia podľa listiny spísanej dňa 3.1.2014.

2. Právny zástupca žalobkyní v 1., 2. rade uviedol, že prebieha dedičské konanie po poručiteľovi, pričom konajúcou notárkou boli žalobkyne v I. a v 2. rade odkázané podať žalobu na súd. V rámci dedičského konania bol predložený závet a listina o vydedení, ktoré mali byť vlastnoručne spísané a podpísané nebohým poručiteľom a to 7 dní pred smrťou. Zo znaleckého posudku vyplýva, že nebohý poručiteľ, keď dňa 3.1.2014 spisoval závet a listinu o vydedení, nebol schopný takéhoto úkonu. V danej veci je naliehavý právny záujem, nakoľko ak by súd návrhu vyhovel, v tom prípade by účastníkmi dedičského konania boli žalobkyne. Návrh na určenie neplatnosti závetu a listiny o vydedení bol podaný z dôvodu, že boli na to odkázané notárkou v rámci dedičského konania v súlade s § 175 k ods. 2 OSP. K žalobe bol pripojený znalecký posudok MUDr. Turčeka, keďže žalovaná v konaní preukazovala opak ich tvrdení, súd do konania ustanovil znalca MUDr. U., pričom zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že z dôvodu narušenia rozpoznávacích schopností nemohol nebohý dňa X.X.XXXX chápať význam právnych úkonov a z toho istého dôvodu nebol schopný správne vnímať ich obsah a posúdiť následky svojho konania. Poukázal na ustanovenie § 38 ods. 1, 2 Obč. zákonníka a z týchto dôvodov navrhol, aby súd žalobe vyhovel.

3. Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že jej manžel bol hospitalizovaný 2.1.2014 v nemocnici. Dňa 3.1.2014, keď mal byť spísaný závet a listina o vydedení bola za svojim nebohým manželom. Bola tam okolo poludnia resp. okolo 13. hodiny, zdržala sa tam asi jednu hodinu. Svojho nebohého manžela našla vo veľmi zlom, kritickom stave, ubúdali mu fyzické sily, telo mal zdevastované, rozkladal sa mu pankreas, obličky, mal vysoký krvný tlak a pochybuje, že v takomto stave by bol v tento deň napísať a dať na papier tak odborný text. Môže povedať, že bol duševne rozbitý, jeho myšlienky mu lietali, avšak ju poznal. O prvej listine o vydedení a o záвете vedela, vedela o tom od svojho manžela, povedal jej to v čase spisovania týchto listín. Chcel v tomto období od dcéry, aby sa starala o kone, s čím však dcéra nesúhlasila a preto jej nebohý manžel povedal, že teda spíše závet a listinu o vydedení. Väčšinu času sa nebohý manžel počas roka zdržiaval na farme, chodieval však aj do bytu, ktorý v roku 2012 predali. Nežili v spoločnej domácnosti, dcéra navštevovala svojho otca tak často ako sa jej to podarilo, má tri deti, ktoré majú 5, 2,5 roka a 16.12.2013 sa jej narodilo tretie dieťa. Vzťah nebol nadštandardný, môže povedať, že bol bežný, keď dcéra mala čas, tak išla za otcom. Ale záujem nebol ani zo strany otca, neprejavoval nejaký väčší záujem ani o vnúčence. Od roku 2012 až do smrti nebohého manžela kontaktovala sa dcéra s otcom asi 10-20 krát. Navštevovala ho na farme, bola tam pozrieť otca, vie o tom z počutia. Svokra jej oznámila, že manžel je hospitalizovaný, chodila za ním od 3.1. denno-denne až do jeho smrti, videla akým spôsobom sa jeho zdravotný stav vyvíja.

4. Žalobkyňa v 2. rade uviedla, že vzťahy s nebohým otcom neboli nadštandardné, navštevovali sa podľa možností. Myslí si, že z jeho strany to mohlo byť aj častejšie. Spolu s manželom ako aj s mamou bývala v byte. Do tohto bytu prišiel nebohý otec, keď niečo potreboval napr. postarať sa o jeho statok. Potom zostala tehotná, narodila sa jej dcéra v roku 2009, bolo to trochu komplikované. Otec sa pred ňou vyjadril, že spísal závet, že všetko čo má, dal svojmu bratrancovi. Asi sa mu zdal z celej rodiny najspôhlivejší, nakoľko bol starým mládencom, nemal nijakú partnerku. Uviedla by, že v roku 2003 ju otec požiadal o to, či by jej mohol darovať nehnuteľnosť, asi mal nejaké problémy v podnikaní a keď ju v roku 2008 požiadal o jej vrátenie, tak mu tento dar vrátila, otec jej dôveroval. S otcom sa stýkala sporadicky, mohlo to byť jeden, alebo dva krát do mesiaca, išla za otcom, keď mala cestu okolo. Tretie tehotenstvo bolo rizikovým tehotenstvom. V roku 2013 sa s otcom stretla asi 6 alebo 8 krát, bola s ním v telefonickom kontakte na jar a na jeseň v roku 2013. V roku 2012 bola za ním asi 12 krát na farme. Niekedy sa tam zdržala asi 10 minút, niekedy to bola hodina, prišla mu ukázať vnúčence a keď otec nejavil o ne záujem, tak radšej odišla. Niekedy sa stalo, že ju poslal domov aj samu. Môže povedať, že otec požíval alkoholické nápoje i v nadmernej miere, bolo to posledné dva roky, keď sa u neho zastavila, videla porozhadzované prázdne fľaše, bolo to dosť často. Keď aj za ním prišla, videla na ňom, že bol pod vplyvom alkoholu, vycítila to a vycítila to aj keď spolu telefonovali. Keď otcovi priniesla vnučku, môže povedať, že vzťah medzi ním bol chladný. Nebohý otec nemal rád malé deti, dcéra sa ho bála, pretože nosieval čierny klobúk, bol zarastený, nosil čierny plášť, bol ozbrojený zbraňami a to aj v bežnom živote, mimo farmy. Keď išla v deň po jeho smrti na farmu, videla tam žalovanú, predstavili sa.

5. Kolízny opatrovník navrhol, aby súd rozhodol na základe záverov znalca MUDr. U. a vyhovel žalobe a určil právne úkony nebohého za neplatné.

6. Právny zástupca žalovanej uviedol, že v danej veci sa súd predovšetkým musí zaoberať naliehavosťou právneho záujmu s poukazom na ust. § 80 psím. c/ OSP. Tvrdí, že nie je naliehavý právny záujem na tak formulovanej žalobe ako je podaná. Ak by aj súd tejto žalobe vyhovel, aj tak žalobkyne I. a v 2. rade by neboli dedičkami, pričom vedia preukázať, že za posledné dva roky sa žalobkyne o nebohého vôbec nestarali, nezaujímali. Žaloba ako bola pôvodne podaná bola zdôvodňovaná tromi skutočnosťami. V prvom rade sa poukazovalo na to, že listina nebola spísaná dňa 3.1.2014 poručiteľom. Ďalej sa poukazovalo na to, že podpis na tejto listine nie je podpisom poručiteľa, poukazovalo sa na posudok znalca MUDr. O.. Je toho názoru, že prvé dva argumenty v konaní preukázané neboli. Žalobcovia v tomto smere nenavrhli vykonať žiaden dôkaz a ani iným spôsobom tieto tvrdenia nepreukázali. Pokiaľ ide o znalecký posudok, o ktorý opierali svoju žalobu, následne súd ustanovil ďalšieho znalca MUDr. U.. Tento znalec v závere znaleckého posudku uviedol, že poručiteľ z dôvodu narušenia rozpoznávacej a ovládacej schopnosti nemohol správne vnímať a posúdiť dôsledky svojho konania. Z ustanovenia § 38 ods. 1,2 OZ vyplýva, že neplatný je právny úkon pokiaľ ten kto ho urobil nemá spôsobilosť na právne úkony. Ďalej sa tu uvádza obdobne konanie duševnej poruche. Z podaného znaleckého posudku vyhotoveného na požiadanie súdu nevyplýva, že by poručiteľ nemal v čase spísania listiny spôsobilosť na právne úkony. Poukázal tiež na dokazovanie, ktoré v tomto konaní na návrh žalovanej súd vykonával. V tejto súvislosti podčiarkuje to, že samotné žalobkyne v konaní nepreukázali, že by v záвете uvedené dôvody vydedenia boli nepravdivé. V tomto smere nebol produkovaný žiadny dôkaz z ich strany. Naopak aj výsledkom vykonaného dokazovania, vypočutím svedkov Maslenu, B., Kuchára a Y. bolo preukázané, že medzi dcérou poručiteľa a ním bol zlý vzťah, čo niekoľko krát pred nimi opakoval samotný poručiteľ. Čo však je podstatné z pohľadu žalovanej je otázka či poručiteľ v čase spisovania záвете vedel čo robí a uvedomoval si dôsledky svojho konania. D. svedkovia potvrdili, že ho navštevovali aj v kritickom čase, teda krátko pred spísaním záвете a krátko po jej spísaní, pričom aj pred nimi prehlásil, že všetko odkazuje žalovanej a preukázali tiež to, že s ním riadne komunikovali a vedel o tom čo robí. Uvedomuje si, že je tu na jednej strane znalecký posudok a na strane druhej výpovede svedkov. Domnieva sa, že výpoveďami svedkov bol preukázaný opak toho, čo je uvedené v znaleckom posudku. Z hľadiska právneho poukázal na to, že žalobkyne navrhli, aby do konania pristúpili aj potomkovia poručiteľa - vnuci. Domnieva sa, že z formulácie záвете vyplýva, že tento právny úkon vydedenia sa vzťahuje aj na nich. Z ust. § 469 ods. 2 OZ vyplýva, že dôsledky vydedenia sa vzťahujú na dedičov a nie dôvody. Z tohto pohľadu nebolo nutné zo strany žalovanej preukazovať na dôvody vydedenia potomkov. V tomto smere poukázal tiež na rozhodnutie NS ČR XXCdo/XXXX/XXXX, kde sa uvádza, že v takomto prípade nezáleží či by proti nim samým, teda potomkom bolo možné uplatniť niektorý z dôvodov vydedenia. Z týchto dôvodov žiadal žalobu zamietnuť.

7. Žalovaná uviedla, že so žalobou nesúhlasí. L. R. poznala už od svojich 15 rokov. Bol najlepším kamarátom jej ocina, navštevovali sa. Ráno, keď už bol hospitalizovaný v nemocnici volal ocinovi a jej s tým, aby za ním prišli, priniesli papier A4. Išli do Lužianok k pánovi T., vypýtali listinu, ktorú mal a následne prišli do nemocnice. Môže povedať, že za ten čas veľa, veľa krát volal. Pána R. do nemocnice priniesol pán Nikola, bol to jeho kamarát. L. R. pred ňou a jej otcom spísal závet a listinu. Keď v decembri bol v nemocnici a následne podpísal reverz, bola u neho spolu s manželom a už vtedy sa vyjadroval, že to chce dať na ňu, že to prepíše. Keď za pánom R. prišli s otcom, bol normálny, komunikoval, poznal ich. Na druhý deň išiel za pánom R. len jej otec. Potom išla na ďalší deň spolu s otcom a potom stretla T., ktorý išli za pánom R.. Vtedy bol pán R. v poriadku, poznal ich, komunikovali. Mala s ním dobrý vzťah, pomáhala mu so starostlivosťou o kone, opúchali mu kĺby, chodievala za ním do nemocnice, nosila mu čisté veci, hygienické pomôcky a veci. Vie o tom, že žalobkyne pána R. nenavštevovali. Pán T. jej odovzdal listinu, ktorú žiadali od neho, nepýtal sa z akých dôvodov ju chcú. Pani R. stretla v nemocnici asi dva alebo tri dni pred smrťou neb. R., či tam bola 3.1.2014, to nevie.

8. Svedok Y. T. uviedol, že manžel žalobkyne v 1. rade bol jeho bratrancom. Pozná žalovanú, nakoľko jej otec opravuje autá a potom sa párkrát stretli v nemocnici, kde ležal už Juraj. Čo sa týka prvého záвете, neb. Y. spísal závet v tom znení, že všetok majetok dal na neho, on bol veľmi tvrdohlavý a keď si to zaumienil tak to aj urobil. Tento závet bol spísaný asi pol roka pred jeho smrťou, možnože aj trištvrte roka, mohlo to byť niekedy v r. 2013. V tomto záвете bolo tiež uvedené, že vydeduje Zuzanu a svoju dcéru, nevie presne uviesť dôvod, ktorý ho k tomu viedol, bol však nahnevany na svoju manželku, pretože v tomto období mu prišli nejaké nedoplatky, ale skôr spomínal dcéru nie manželku. Bol našťvaný na svoju dcéru Zuzanu, myslí si, že mohlo to byť i z dôvodu, že si na nej veľmi zakladal. V tomto období tento závet si prečítal, oboznámil sa s obsahom, ako už udával, na Zuzanu bol veľmi nahnevany a tento závet bol u nich doma, kde ho mal uložený tak asi trištvrte roka a potom prišiel Y. W., teda otec žalovanej,

ktorý si vyžiadal tento závet naspäť. Myslí si, že jeho rodičia mu ho dali, p. W. tento závet iba zobral, odišiel s tým, že Juraj ho chce. Potom sa dozvedel, že neb. Y. spísal ešte jeden závet, keďže už závet nemal doma, ďalej to neriešil. O tom, že bol spísaný druhý závet sa dozvedel od žalobkyne v 1. rade. Boli za neb. Y. v nemocnici, keďže neb. Y. oznámil jeho matke, že je v nemocnici, tak ho boli pozrieť. O týchto skutočnostiach o vydedení nehovorili na návštevách. Bolo vidieť na nebohom, že bol veľmi chorý, že trpel, ale na druhej strane si myslí, že mozog mu fungoval, každého poznal. Veľmi však nerozprával, bol ticho, boli pri ňom. Žalobkyňa v 1. rade chodievala za svojim manželom skoro každý deň po práci, žalovanú v nemocnici stretol asi jeden alebo dvakrát, nevie ako často chodila za neb. Y.. Žalobkyňu v 2. rade v nemocnici nevidel. Návštevy, ktoré uviedol vo svojej výpovedi, sa týkali obdobia, keď bol nebohý druhýkrát hospitalizovaný. Závet čítal, prečítal si ho, v ktorom všetko odkázal nebohý jemu, následne ho odložil, keď spisoval tento závet, zdravotný stav nebohého bol dobrý, bol pri vedomí. Neb. Juraj nebol chorý, dokázal sa sám o seba postarať, nepotreboval cudziu pomoc, v období, keď bol spísaný prvýkrát závet. Za neb. Y. určite bol až po dátume 3.1.2014, časový horizont uviesť nevie, nebol za nebohým pred spísaním závetu.

9.Svedok Peter Nikolov uviedol, že poznal pána Gajdošika, ktorého poznal 10 rokov možno aj viac. Dost často sa stretávali. Keď bol hospitalizovaný pred smrťou, viezol ho ráno okolo pol siedmej, pretože mal bolesti. Vtedy hovoril, že nestihol spísať závet, že všetok majetok dá Simone. Vie o tom, že mal jednu dcéru, vyjadroval sa, že ho proste nechcú, že ho zavrhnú. Keď bol nebohý pán R. hospitalizovaný, bol za ním asi dva krát na návšteve, naposledy to bolo asi týždeň resp. 5 dní pred jeho smrťou, rozprávali sa, debatovali, poznal ho, vedel o čom hovoria. Keď bol za ním na návšteve, už o záвете nič nehovoril. Vedel od pána Kuchára, že nebohý pán R. bol viac krát hospitalizovaný. Pán R. zomrel v roku 2014. Vie, že bola zima, nevie, či to bol december, alebo január. Keďže sa pán R. nemohol dovolať pánovi Kuchárovi, tak zavolať jemu, nevie, prečo nebola zavolaná sanitka. Mal dosť veľké bolesti, keď ho viezol, v týchto bolestiach mu hovoril o záвете. Pani R. nikdy nestretol v nemocnici. Nezaujímal sa o to, či spísal nebohý testament, alebo nie. Medzi rečou sa dozvedel od pána R., že už v minulosti spísal testament a dal to všetko synovcovi. Keď prišiel za pánom R. do nemocnice, väčšinou sedel, priniesol mu minerálku, ovocie, hygienické potreby, a keď aj sedel, aj tak bol na prístrojoch. Nebohého pána R. zavrhovali manželka s dcérou. Nebohý sa vyjadroval iba v tom smere, že má potomkov, mal na mysli vnučky, o zaťkovi sa nevyjadroval.

10.Svedok Jozef Kuchár na pojednávaní uviedol, že pozná žalobkyne v I. a v 2. rade. Žalovaná je jeho dcérou. S nebohým pánom R. sa poznal, boli priatelia, pomáhali si navzájom, a to asi 15 rokov. Vie o tom, že pán R. mal problémy s pankreasom, viezol ho niekoľko krát do nemocnice. Keď bol posledný krát hospitalizovaný, neviezol ho, pretože sa mu nemohol dovolať. Viezol ho pán B.. L. R. bol hospitalizovaný v Nitre, bol za ním viac krát, pri rozprávaní bol pri zmysloch, aj sa vyjadril, že sa cíti dobre, poslal ho kúpiť aj noviny, bol mu kupovať aj kredit do telefónu. Nepamätá si, kedy to presne bolo, ale asi 10 dní pred smrťou mu zavolať, aby prišiel za ním do nemocnice s tým, aby prišiel s dcérou, priniesol formát A4, pero a išiel Maslenovým, od ktorých mal vypýtať listinu. Počas cesty mu viac krát volal, že či už idú, aby od Maslenových vypýtal testament. Pán Gajdošik už v nemocnici čakal. Papiere, ktoré mu priniesol si položil a potom začal sám písať, hovoril čo píše, ešte mu hovoril, že prečo to robí, na čo mu on povedal, že "je to moje rozhodnutie". Za nebohým bol spolu s dcérou, s tu prítomnou žalovanou. Listinu, ktorú spísal aj podpísal. Bol na návšteve za pánom R. aj po spísaní závetu, správal sa normálne, komunikoval. Jeden krát tam určite stretol pani Gajdošikovou, bolo to už pri konci. Vzťah s dcérou ako aj s manželkou mal zlý. Povedal mu, že keď sa dcéra vydávala, že nebol pozvaný na svadbu. Na svadbu ho nepozvali z dôvodu, že sa budú za neho hanbiť. Keď priniesol nebohému všetky papiere povedal, že teraz ide o jeho rozhodnutie a že všetko dáva jeho dcére. Na čo mu povedal, aby nebláznil, že má ešte dosť času, potom však nebohý spísal závet, podpísal ho, prečítal a dal do ruky dcére. Tá sa k tomu tiež tak stavala, že to nechcela. Keď prišiel do I., zobral testament, tento už mal pripravený, pretože Maslenovým pán Gajdošik už volal. Potom išli do nemocnice, všetko sa to mohlo odohrať aj spísanie testamentu doobeda zhruba do 13.00 hod. Keď prišli za nebohým, sedel na ľavej strane postele, nevie, či bol pripojený na prístroj, pozrel si pôvodný testament a odložil ho na stolík. Testament písal na stolíku, zobral si pero do ruky a začal písať. Nikto mu nič nediktoval, z ničoho neopisoval, písal z hlavy. Nemal k tomu žiadne iné dokumenty, keď spisoval testament nič nehovoril on ani dcéra. Myslí si, že mu dala iba občiansky preukaz. Môže povedať, že nebohý určite neopisoval, nevie prečo je uvedené na testament, že bol spísaný v Šuriankach, keď bol spisovaný v Nitre, neb. na to uviedol, že to nevádi. Nevie presne uviesť čas, kedy bol tento testament spisovaný a nie je pravdou, že by nebohý požíval alkoholické nápoje v nadmernej miere.

11. Svedkyňa PhDr. Eva Jandová uviedla, že pozná žalovanú, ktorá mu bola predstavená pánom Ing. R. pozná i pána Kuchára. Z. v I. a v 2. rade nepozná. S pánom Ing. R. sa zoznámili v práci. Keďže nebohý mal žalúdočné potiaže, chodieval často krát do ambulancie, mal problémy aj s inými orgánmi. Bol veľmi milý, zhovorčivý, mal aj nápadnejší vzhľad. Chodil v kovbojskom klobúku, rozprával o koníkoch, o svojom ranči a postupne s týmto pacientom nadviazala kamarátsky vzťah. Zavolať ich dokonca aj na ranč, ako aj ďalších kolegov. Zoznámila ho aj so svojim manželom, začali sa navštevovať a stali sa z nich rodinní priatelia. Potom nebohý ochorel vážnejšie, nechcel dodržiavať diétu, bol opakovane prijatý do nemocnice a pri druhej hospitalizácii sa zoznámila so žalovanou. Nebohý pán Ing. R. bol hospitalizovaný prvý krát pred Vianocami, bolo to okolo 24-teho. Myslí si, že potom bol prepustený na vlastnú žiadosť a niekedy na prelome rokov bol opätovne hospitalizovaný vzhľadom k tomu, že mal záchvat týkajúci sa pankreasu. Za nebohým chodievala každý deň aj tri krát, bolo to pred pracovnou dobou, po pracovnej dobe a dokonca aj v čase, keď mali málo pacientov, bola za ním aj krátko predtým ako zomrel, aj 9.1.2014, hoci už veľmi slabol, ale môže povedať, že bol pri zmysloch. Dokázali sa ešte porozprávať a poznal všetkých ľudí okolo, pričom jej predstavil aj synovca. Nebohému boli dávané normálne analgetiká ako novalgin a podobne a určite mu neboli dávané nejaké opiátové lieky. Pri tejto chorobe je veľmi strašné to, že títo ľudia zomierajú pri plnom vedomí, že si všetko uvedomujú. Žalovanú poznala z rozprávania, hovoril jej nebohý, že ona ako aj jej otec, teda pán Kuchár stáli pri ňom. Predstavil jej žalovanú, keď bola za ním na návšteve v nemocnici, pričom pán W. sa staral o autá, ktoré potreboval kvôli ranču nebohý a Simonka sa starala o koníky. Sám nebohý jej hovoril, že to bude všetko raz ich, teda ranč ako aj autá, pretože títo dvaja pri ňom posledný rok stáli. Vedela, že nebohý mal manželku, ale každý si žil svoj život, a keď som za nebohým bola na návšteve povedal, že "Simonka, keď to už bude tvoje", tak ju má pustiť kedykoľvek ku koníkom a bol prítomný aj pán Kuchár. U. jej predstavil ako budúcu majiteľku, ktorá jej má koníky požičiavať. Čo vie, manželka pána Ing. R. nebola na ranči. Chalupa bola taká, ako keď chlap upratuje. Povedal, že má dcéru, ale nehovoril nič o nej. Pani R. v nemocnici stretla asi keď už bol nebohý hospitalizovaný 3,4 dni, nebohý pán Ing. R. vedel čo robí. Chorobopis nebohého pána Ing. R. nevidela, ale pacientom, ktorí majú takýto problém s pankreasom sa nemôžu dávať veľmi silné lieky od bolesti. Počas roka čo ho poznala, ho nikdy nepoznala ako nejakého opilca, že by tam bol nejaký náznak požívania alkoholických nápojov. Posledné dni mal aj dialýzu. Jej proste nebohý hovoril celý rok, že to bude ich, teda U. a pána W., že ich dvoch má najradšej. Postupne nebohý slabol, chudol, postupne iba však len sedel, mal zavedenú sondu.

12. Súd okrem výsluchu strán sporu, výsluchom svedkov, doplnil dokazovanie oboznámením sa vyhlásením, návrhom na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, dodatkom k darovacej zmluve, znaleckým posudkom Doc. T. W. O., CSc. č.3/2014, lekárskou prepúšťacou správou, Závetom a listinou o vydedení zo dňa 24.4.2013, chorobopisom neb. Ing. Y. R., znaleckým posudkom č. X/XXXX znalca MUDr. L. U., spisom XXD/XX/XXXX a zistil nasledovný skutkový stav:

13. Zo spisu 23D/75/2014, Dnot 35/2014 súd zistil, že prebieha dedičské konanie po neb. Ing. Y. R., nar. 12.6.1955, zomr. 10.1.2014, naposledy bytom P., L. XXX. V rámci dedičského konania bola predložený závet a listina o vydedení, ktoré spísal nebohý dňa 3.1.2014, na základe ktorej zanechal všetko svoj huteľný a nehnuteľný majetok žalovanej a vydedil svoju jedinou dcéru žalobkyňu v 2.rade, pretože mu v rozpore s dobrými mravmi neposkytla a neposkytuje potrebnú pomoc v chorobe a starobe. Dlhodobu neprejavuje o neho záujem, ktorý by ako potomok mala prejavovať. Od roku 2007 sa nestýkajú, nekomunikujú a nenavštevujú sa. Vydedenie sa vzťahuje aj na potomkov dcéry Z.. D. C. súdu B. č. k. XXD/XX/XXXX-XX, D not.XX/XXXX zo dňa 18.6.2014 boli odkázané dedičky žalobkyne v I. a v 2. rade na podanie žaloby na Okresný súd B. o neplatnosť závetu a listiny o vydedení spísaných dňa 3.1.2014.

14. Uznesením č. k. 18C/157/2014-137, zo dňa 15.2.2016, právoplatné dňa 17.3.2016 súd pripustil, aby do konania na strane žalobcov pristúpili žalobkyne v 3. až 5. rade zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, Štefánikova tr. 88, B..

15. Na pojednávaní dňa 20.9.2016 súd pripustil zmenu žaloby tak, že súd určuje, že žalovaná U. K., nar. XX.X.XXXX, bytom P. č. 228 nie je dedičkou po poručiteľovi Ing. Y. R., nar. XX.X.XXXX, zomrelom dňa 10.1.2014, trvale bytom P., L. XXX. Súd určuje, že dôvody vydedenia žalobkyň v 2.,3.,4., a 5. rade neb. N.. Y. Gajdošíkom, nar. XX.X.XXXX, zomrelom dňa XX.X.XXXX, bytom P., L. XXX uvedené v listine o

vydedení, spísanej dňa 3.1.2014 nie sú dané. Súd určuje, že závet zo dňa 3.1.2014 poručiť Ing. Y. R., nar. 12.6.1955, zomrelom dňa 10.1.2014, trvale bytom P., L. XXX, je neplatný.

16.Zo záveru znaleckého posudku č. 9/2017 MUDr. L. U. vyplýva, že u nebohého N. Y. R., ktorý zomrel dňa 10.1.2014 v čase spísania listiny o vydedení zo dňa 3.1.2014 a závetu zo dňa 3.1.2014 boli znalcom diagnostikované psychické poruchy a to : 1/ Organická psychická porucha zapríčinená poškodením a dysfunkciou mozgu a somatickou chorobou so symptomatickými tranzitóznymi (menlivými) delirantnými stavmi. 2/ Organická afektívna (depresívna) porucha. Organická psychická porucha zapríčinená poškodením a dysfunkciou mozgu a somatickou chorobou so symptomatickými tranzitóznymi (menlivými) delirantnými stavmi bola v inkriminovanom čase u nebohého príčinou poruchy ovládacích a rozpoznávacích schopností. Z dôvodu narušenia rozpoznávacích schopností nemohol nebohý správne dňa 3.1.2014 chápať význam právnych úkonov, z toho istého dôvodu nebol schopný správne vnímať ich obsah a posúdiť následky svojho konania.

17.Podľa § 38 ods. 1 Obč. zák. neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

18.Podľa § 38 ods. 2 Obč. zák. takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

19.Podľa § 40 ods. 1 Obč. zák. ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

20.Podľa §460 obč. zák. dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiť.

21.Podľa § 461 ods. 1 Občianskeho zákonníka dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

22.Podľa ust. § 469a Občianskeho zákonníka poručiť môže vydediť potomka, ak

- a) v rozpore s dobrými mravmi neposkytol poručiťovi potrebnú pomoc v chorobe, v starobe alebo v iných závažných prípadoch,
- b) o poručiťovi trvalo neprejavuje opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
- c) bol odsúdený pre úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka,
- d) trvalo vedie neusporiadaný život.

23.Podľa § 473 Občianskeho zákonníka v prvej skupine dedia poručiťove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom. Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti .Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomci.

24.Predpokladom platnosti právneho úkonu je spôsobilosť účastníka na právne úkony, ktoré účastník robí. Ak túto spôsobilosť nemá a právny úkon urobí, je takýto úkon absolútne neplatný. O nedostatok spôsobilosti na právne úkony pôjde u osoby obmedzenej na právne úkony v rozsahu obmedzenia určeného v rozhodnutí súdu. Absolútne neplatný je rovnako aj právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ak šlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila nespôsobilosť(neschopnosť) na urobený právny úkon. Nevyžaduje sa pritom, aby táto osoba bola súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony, alebo aby bola vo svojej spôsobilosti obmedzená.

25.Vydedenie prichádza do úvahy iba u neopomenuteľných dedičov. Vydedenie je jednostranný právny úkon (prejav vôle) poručiťovi, ktorým svojho potomka ako neopomenuteľného dediča vylučuje z dedenia na základe niektorého z dôvodov taxatívne uvedených v § 469a. Neodmysliteľnou obsahovou náležitosťou prejavu poručiťovej vôle pre prípad jeho smrti, ktorá obsahuje ustanovenie o vydedení, je výslovné uvedenie zákonného dôvodu vydedenia, tento dôvod musí existovať už v čase pred prejavom poručiťovej vôle v listine o vydedení. Ak by listina o vydedení obsahovala iný dôvod, taký prejav by bol neplatný. Na platnosť právneho úkonu o vydedení sa vyžaduje písomná forma takisto ako pri záвете. Prejav o vydedení poručiťovi môže urobiť buď súčasne, spolu so závetom, alebo aj osobitne. Pokiaľ ide o formálne náležitosti listiny o vydedení, zákon pre ňu predpisuje rovnaké náležitosti ako pri záвете. Preto listinu o vydedení možno spísať vlastnoručne, alebo ju zriadiť v inej písomnej forme za účasti

svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice. Dôsledkom vydedenia je to, že inak neopomenuteľný dedič zo zákona nededí, a teda nemá právo ani na svoj zákonný podiel.

26.Z právnych úkonov týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne; v sporoch s inými osobami majú postavenie nerozlučných spolúčastníkov. Ak má mať rozsudok o spornej otázke dedičského práva účinky pre všetkých účastníkov dedičského konania (iba v takom prípade je pre konanie o dedičstve použiteľný) je nutné, aby všetci účastníci dedičského konania boli účastníkmi sporového konania či už na strane žalobcov, alebo na strane žalovaných. V konaní bolo preukázané, že prebieha dedičské konanie po poručiteľovi Ing. Jurajovi Gajdošíkovi, v rámci dedičského konania bol predložený závet a listina o vydedení, ktoré mali byť vlastnoručne spísané a podpísané nebohým poručiteľom. Žalobkyne namietli neplatnosť listín, žalobkyňa v 2. rade namietla dôvody vydedenia a preto konajúcou notárkou boli žalobkyne v I. a v 2. rade odkázané podať žalobu na súd. V danej veci je naliehavý právny záujem na podanej žalobe, nakoľko bez určenia, tak ako je podaná žaloba, by bolo ohrozené právo žalobkyň a ich právne postavenie by bolo neisté a po rozhodnutí, bude notár pokračovať vo veci prejednávania dedičstva po neb. Ing. Jurajovi Gajdošíkovi so žalobkyňami.

27.Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázanú existenciu listín a to Závetu a Listinu o vydedení zo dňa 3.1.2014, ktoré mal napísať poručiteľ Ing. Juraj Gajdošík. Súd v danej veci vykonal znalecké dokazovanie znaleckým posudkom a podľa výsledku znaleckého dokazovania je nesporné, že z dôvodu narušenia rozpoznávacích schopností nemohol nebohý správne dňa 3.1.2014 chápať význam právnych úkonov, z toho istého dôvodu vnímať ich obsah a posúdiť následky svojho konania. V konaní bolo preukázané nad všetky pochybnosti, že v čase spísania závetu a listiny o vydedení poručiteľ nebol schopný vnímať obsah listín a posúdiť následky svojho konania, čo spôsobilo absolútnu neplatnosť týchto listín (nevyžaduje sa pritom, aby táto osoba bola súdom pozbavená spôsobilosti na právne úkony), a preto súd určil, že závet zo dňa 3.1.2014 poručiteľa Ing. Y. R., nar. 12.6.1955, zomrelom dňa 10.1.2014, trvale bytom Šurianky, Perkovce 205, je neplatný.

28.Žalobkyne sa žalobou domáhali určenia, že dôvody vydedenia žalobkyň v 2.,3.,4., a 5. rade neb. Ing. Y. R., nar. XX.X.XXXX, zomrelom dňa 10.1.2014, uvedené v listine o vydedení, spísanej dňa 3.1.2014 nie sú dané.

29.Súd skúmal danosť zákonných dôvodov na vydedenie potomkov v zmysle vyššie cit. zák. ust. a mal za to, že pokiaľ ide o dôvod vydedenia v zmysle § 469a ods.1 Občianskeho zákonníka nebol tento dôvod daný. Súd poukazuje na vykonané dokazovanie, keď v roku 2008 bola medzi poručiteľom a žalobkyňou v 2. rade uzatvorená darovacia zmluva, neb. poručiteľ svojej dcére dôveroval a na žiadosť poručiteľa žalobkyňa v 2. rade naspäť previedla nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v kat. úz. Šurianky a to dňa 8.4.2008 na poručiteľa. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v 2. rade navštevovala neb. otca podľa možností, stretávali sa, boli v telefonickom kontakte, nebolo preukázané, že by bola voči nemu ľahostajná. Poručiteľ nebol odkázaný na jej nevyhnutnú pomoc v chorobe, starobe ako svojho potomka, nebolo v konaní preukázané výsluchom svedkov. Ochorel koncom roku 2013 a v tom čase bola dcéra Zuzana teda žalobkyňa v 2.rade v záverečnej fáze tehotenstva a dňa 16.12.2013 sa jej narodila mal. dcéra Nina. Žalobkyňa v 2.rade mala ďalšie dve maloleté deti a to dcéru Alexandru narodenú v roku 2009 a maloletú dcéru Amáliu narodenú v roku 2012. Z toho dôvodu sa musela žalobkyňa starať o svoje deti, ktoré jej starostlivosť vyžadovali. Nebohý poručiteľ v tomto období o pomoc dcéru ani nežiadal a ani ju nepotreboval. V dôsledku týchto skutočností sa prípadná pomoc žalobkyne v 2. rade vo vzťahu k poručiteľovi nejavila ako nevyhnutná a nebolo možné ju kvalifikovať ako neposkytnutie pomoci v rozpore s dobrými mravmi. Pokiaľ ide o druhý zákonný dôvod na možné vydedenie vyplývajúci z ustanovenia §469a ods.1 písmena b/ Občianskeho zákonníka, podľa ktorého môže poručiteľ vydediť potomka, ak tento neprejavuje o poručiteľa trvalo opravdivý záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať s poukazom na dôvody vydedenia uvádzané v listine o vydedení, súd má za to, že nebol daný ani tento dôvod vydedenia, nakoľko sa vyžaduje, aby neprejavenie opravdivého záujmu bolo potomkom zavinené, nestačí len samotná existencia takéhoto stavu (rozsudok NSSR, sp. zn. XCdo/XXX/XXXX, zo dňa 24.2.2010). Žalobkyňa v 2. rade sa kontaktovala s neb. otcom, príp. prišla za ním aj s mal. deťmi, nejavil o ne záujem, mal. deti vzhľadom k jeho nápadnejšiemu vzhľadu (potvrdené i výpoveďou svedkyne Jandovej) mali pred ním rešpekt. V časti listiny, ktorej časť o vydedení sa mala vzťahovať aj na deti dcéry žalobkyne v 2. rade, súd poukazuje, že ide o maloleté deti v čase spísania listín boli vo veku 1 a 4 roka, pričom mal. Nina sa narodila mesiac predtým ako poručiteľ zomrel. Súd je názoru,

že práve vzhľadom na status a vek žalobkýň v 3. až 5. rade - maloleté deti, tieto nemohli spôsobiť, zaviniť existenciu stavu, že sa nestarali o svojho starého otca, pretože nemali reálnu možnosť prejavíť skutočný záujem o svojho starého otca, ktorú by ako potomkovia prejavovať mali. Na základe týchto skutočností súd mal za to, že neboli preukázané zákonné dôvody na vydedenie žalobkýň v 2. až 5. rade a v nadväznosti na túto skutočnosť bola žaloba dôvodne podaná i ohľadom výroku, ktorým sa žalobkyne domáhali určenia, že žalovaná nie je dedičkou po poručníkovi Ing. Jurajovi R., zomr. 10.1.2014. Súd z týchto dôvodov vyhovel žalobe v celom rozsahu.

30. Vzhľadom úspechu žalobkýň v 1 a 2. rade v konaní, súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§262 ods.2 CSP).

31. V konaní úspešným žalobcom v 3.,4.,5. rade síce vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, avšak keďže im žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol, že sa im náhrada trov konania nepriznáva. Súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súdny úradník, bolo však zrejmé, že žalobkyňam žiadne trovy konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol ta, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

32. V rámci konania bolo vykonané znalecké dokazovanie a z týchto dôvodov vznikol znalcovi nárok na náhradu výdavkov spojených s vykonaním tohto dôkazu (§ 260 CSP, znalečné), a preto súd rozhodol o predmetnom nároku v konečnom rozhodnutí (§262 ods.1 CSP). Súd rozhodol, že znalec má nárok na trovy znalečného vo vzťahu k žalovanej s poukazom na výsledok sporu. O výške náhrady výdavkov spojených so znaleckým dokazovaním a o vysporiadaní z preddavku rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

V prípade, že si povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.